

**'Brugse
Poorten'**

HET PROJECT: 'BRUGSE POORTEN'

27 MEI - 26 JUNI 2011

2011 wordt wat ons betreft om twee gegronde redenen een feestjaar!

Eén: Bij 'De Vieze Gasten' – de werking in de Brugse Poort - viert net dan zijn 10e verjaardag.

Twee: Het gezelschap De Vieze Gasten ontstond in 1971 en zal er eind 2011, na 40 memorabele jaren, mee ophouden. Mong Rosseel zelf medestichter en bezieler, wordt op het einde van datzelfde jaar 65.

Aanleiding genoeg dus om een heel jaar lang te feesten.

Het textielproject 'Brugse Poorten' wordt tijdens dit jaar een absolute blikvanger. Het project vertrekt van het rijke textielverleden van de wijk. De wijk De Brugse Poort is immers ontstaan rond een aantal grote en kleinere textiel fabrieken. Die zijn ondertussen al lang verdwenen maar kleding en mode blijven uiteraard iets van alle tijden en van alle bevolkingsgroepen. En van dat laatste is er geen gebrek in deze kleurrijke en dynamische wijk.

Het idee van 'Brugse Poorten' is, ere wie ere toekomt, geïnspireerd op 'The Gates' van inpakkunstenaar Christo.

We maken een hele reeks 'poorten': stelt u zich een voetbaldoel voor waarvan de deklat drie tot vier meter hoog is en u komt aardig in de buurt. We plaatsen deze poorten over de paden in de Groene Vallei. Dit park is namelijk de plek bij uitstek voor dit project: vroeger stond er een gigantische textiel fabriek, nu is het een aangenaam buurt park, waarvoor overigens jarenlang stevige actie gevoerd is.

Tussen de opstaande pijlers van deze poorten hangen we grote lappen stof, vlaggen.

We zullen bewoners en organisaties uitnodigen en ondersteunen om deze vlaggen zelf te ontwerpen, te maken (in allerlei maten, soorten, kleuren, vormen en inhoudelijke motieven) en op te hangen.

Al die vlaggen samen zullen een verhaal vertellen over de buurt en over mensen die er wonen. Het resultaat, een grote tunnel van wuivende vlaggen, zal in de lente van 2011 gedurende enkele weken te bewonderen zijn.

We zorgen ook voor een aantal nevenactiviteiten, allemaal rond het gegeven textiel: een modeshow met die poorten als reusachtige catwalk bijvoorbeeld. Zou dat niet mooi zijn?

DE WIJK: BRUGSE POORT

Brugse Poort - Rooigem is één van de "beruchte" volksbuurten in de 19de eeuwse gordel van Gent. Haar naam heeft ze te danken aan de gelijknamige stadspoort die tot 1860 nog in gebruik was. Het gebied Brugse Poort - Rooigem ligt ten noordwesten van het middeleeuwse Gent. In de veertiende eeuw werd de tweede omwalling gebouwd, waarvan de Brugse Poort deel uitmaakte. Zij werd ook de Waalpoort genoemd. Buiten de poort, richting Mariakerke, liep de heirweg naar Brugge. Hij vormt nog altijd de ruggengraat van de wijk, onder de benamingen Noordstraat, Phoenixstraat, Bevrijdingslaan en Brugsesteenweg. De weg was een deel van de belangrijke landweg Brugge - Keulen, de verbinding van de Noordzee met de Middenrijn.

De Brugse Poort is ontstaan tijdens de industriële boom van de 19de eeuw. Zo bouwde Jodocus Clemmen een bedrijf voor het bedrukken van katoentjes op het Hembysebolwerk. In 1821 stichtte de ondernemer Huyttens-Kerreman aan de Kettingstraat een atelier voor metaalbewerking en -constructie, later omgevormd tot de n.v. Le Phoenix. Vanaf 1860 ging het zeer snel in deze wijk. Dit kwam voornamelijk door de textielindustrie. De Société Linière La Lys startte in het voormalige bedrijf van Clemmen de productie van mechanisch gesponnen vlasdraden. Die fabriek zou door opeenvolgende uitbreidingen uiteindelijk beslag leggen op het hele eiland van de Groene Vallei tussen de Nieuwe Wandeling en de Leie.

Op amper 30 jaar (+/-1860-1890) is deze wijk volledig volgebouwd. De Brugse Poort is gegroeid zonder stedenbouwkundige voorwaarden, vandaar het chaotische stratenpatroon en de drukke bebouwing. Begin 1900 wordt de wijk in 2 gesplitst door de Rooigemlaan die wordt doorgetrokken tot aan de Palinghuizen.

Na de ineenstorting van de textielindustrie was de Brugse Poort één van armoedigste wijken uit Gent. De vele goedkope krotwoningen waren de enige betaalbare woningen voor de nieuwe "gastarbeiders".

Vanaf de jaren '90 is er een andere dynamiek ontstaan in deze buurt. Nieuwe investeringen zorgden voor meer zuurstof maar ook voor meer onrust in deze buurt.

In 2002 lanceerde de stad het ambitieuze stadsproject "Zuurstof voor de Brugse Poort". Het project zorgt voor de realisatie van nieuwe sociale woningen, er wordt meer openbaar en privé groen ingebracht, door de realisatie van stadsparken en private tuinuitbreiding, en in 2006 werd de Kastanjestraat heraangelegd. De wijk kreeg o.a. een nieuw theater, een hernieuwde kringloopwinkel, een nieuw wijkgezondheidscentrum, een sociaal koffiehuis,... Tot op vandaag zijn de werken nog steeds aan de gang en is er nog heel wat werk aan de winkel!

DE INSPIRATIEBRON:

'THE GATES' VAN CHRISTO (CENTRAL PARK, NEW YORK CITY)

Bekend van a.o. het inpakken van de 'Pont Neuf' (1985) te Parijs en de 'Reichstag' in Berlijn (1995) werkten Christo en zijn vrouw Jeanne-Claude al van 1979 aan 'The Gates', een groot project in "Central Park" in New York. Het opzet was om 7500 poorten van 4.9 meter hoogte met daaraan saffraankleurige doeken op te trekken boven de wandelpaden in Central Park.

De fabricatie en de assemblage van de poortconstructies en van de stofpanelen, vervaardigd uit 101.250 vierkante meter stof, gebeurde in plaatselijke ateliers en fabrieken.

Vanaf eind december 2004 begonnen honderden arbeiders in kleine teams met het plaatsen van duizenden stalen voetstukken op de wandelgangen van het park. Op 7 februari 2005 assembleerden straatmuzikanten, werkloze acteurs, werkzoekenden van allerlei pluimage en uiteraard vaklui, de stalen 'poorten' en bevestigden de opgerolde saffraankleurige reuzendoeken. Op 12 februari 2005 werden de 7.500 doeken neergelaten. Het project besloeg ongeveer 37 km wandelpaden en creëerde een 'golden river' die verdween en dan weer verscheen tussen de kale bomen van het winterse Central Park. De oranjegele doeken simuleerden tijdens deze donkere, grauwe winterdagen een gloed van zon en hielden het park in 'warmte'.

Het geheel werd gefinancierd door de verkoop van voorbereidende tekeningen, collages en foto's, die als kunstwerken fel gegeerd worden door een kennerspubliek en verzamelaars. Christo & Jeanne-Claude schonken alle opbrengsten van de merchandising aan de stichting 'Nurture New York's Nature and the Arts' dat instaat voor het in stand houden van dit natuurpark, hartje New York.

DE LOCATIE: DE GROENE VALLEI

De Groene Vallei is het eerste nieuwe stadspark dat tot stand is gekomen via een doorgedreven dialoog met de buurtbewoners. Op de plaats waar lang het textielabriek 'De Grote Lys' stond en waarnaar een hele reeks hoge appartementen gebouwen zouden gebouwd worden, is uiteindelijk een groot buurtpark gerealiseerd. Uiteindelijk, want er ging een hele reeks pittige acties en discussies tussen de 'Actiegroep Groene Vallei Groen' en het stadsbestuur aan vooraf.

Het park, 6 hectare groot, is gelegen tussen de Nieuwe Wandeling en de Leie en leunt aan bij de wijken 'Brugse Poort' en 'Ekkergem'. De Groene Vallei is een vrij groot park waar open graspleinen met verspreide bomen en heuveltjes afgwisselen met dichtbegroeide, wilde bosjes en speelplekken. Op een centraal grasveld en enkele kleinere graspartijen is er plaats om te feesten, te picknicken en te spelen. Vreemde constructies en speeldorpijjes duiken op tussen het groen en prikkelen om op ontdekking te gaan. De langste picknicktafel van Gent staat er naast een reuzengrote barbecue. Honden mogen los in de hondenzone, de grootste 'hondenmand' ter wereld. In een gebouwtje vind je openbare toiletten en het parkinfopunt.

Het park is heringericht volgens de principes van 'Harmonisch Park- en Groenbeheer' met aandacht voor duurzaamheid en ecologie.

Ook aan inspraak wordt er veel belang gehecht. Het beheer door de Stad Gent (Groendienst) gebeurt in samenwerking met de buurt via het Actiecomité Groene Vallei Groen. Deze betrokkenheid van de buurt is van zeer groot belang. De verschillende acties zijn erop gericht een duidelijke parkidentiteit te ontwikkelen en een grote actieve betrokkenheid van de buurt op dit terrein mogelijk te maken.

In de Coupure, het water naast het park, werden zo in de loop van 2003/2004 'groene eilanden' aangelegd door een 40-tal buurtbewoners en de Milieudienst. Deze eilanden hebben een ecologische functie en dienen als paaiplaats voor vissen en broedplaats voor watervogels. Het ontwerp is van de buurtkunstenaar Etienne Vanthomme en samen vormen de 400m² eilanden het logo van de werkgroep Groene Vallei Groen.

In samenwerking met de Groendienst en Dienst Kunsten werd een grote honden-losloopweide gebouwd. Het ontwerp is eveneens van Vanthomme en stelt een reusachtige hondenmand voor. De constructie werd gebouwd door buurtbewoners met snoeimateriaal uit de verschillende Gentse parken.

Het jaarlijkse Groenevalleifeest van eind mei biedt een podium voor plaatselijke muziek-groepen en een grote rommelmarkt voor de buurt in de parkdreef langs De Nieuwe Wandeling.

De realisatie en de organisatie van dit alles is telkens een samenwerking tussen Dienst Kunsten, Groendienst en de bewonersgroep Groene Vallei Groen.

DE PRINCIPES

In het buurtpark de Groene Vallei zullen in mei 2011 gedurende enkele weken een reeks 'Brugse Poorten' opgesteld staan. Buurtbewoners, Gentenaars, geïnteresseerde zielen, wandelaars, ... kunnen er naar hartelust wandelen, picknicken en feesten onder deze kleurrijke vlaggenpoorten. Daarnaast zal er rond de geschiedenis van de Brugse Poort, de textiel fabrieken, de Groene Vallei een en het ander te bezichtigen en te beleven vallen. We doen dit alles met enkele principes voor ogen.

INHOUDELIJKE RELEVANTIE

Het project draait rond het thema 'textiel', een thema dat de wijk nauw aan het hart ligt: de wijk is ontstaan rond textiel fabrieken en het project wordt uitgevoerd op de site van een verdwenen textiel fabriek. Kleding en mode zijn universele herkenbare thema's voor de vele bevolkingsgroepen van de wijk.

BETROKKENHEID

'Brugse Poorten' wordt een project met en voor en door buurtbewoners van de wijk Brugse Poort en Ekkerghem.

In de eerste plaats nodigen we alle bewoners en organisaties uit om de vlaggen te ontwerpen en te maken. Ze zullen hierbij de nodige inhoudelijke en praktische steun krijgen.

Maar ook voor het ontwerpen, realiseren en installeren van de poorten zelf zullen we beroep doen op de deskundigheid, de ideeën en de inzet van buurtbewoners en vrijwilligers.

Bij 'De Vieze Gasten' zal hierbij steunen op de inmiddels rijke ervaring opgedaan met andere projecten en niet in het minst tijdens Op Tocht (mei 2008), een kleurrijke straatparade waaraan uiteindelijk 1000 buurtbewoners deelnamen.

We zullen ook zo open mogelijk samenwerken met alle officiële instanties en diensten die dit project moeten goedkeuren en willen ondersteunen.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid staat Bij 'de Vieze Gasten' in de eerste plaats voor een maatschappij waar mensen vrij en respectvol met elkaar samen leven. Maar het begrip duurzaamheid trekken wij nog verder door... Bij 'De Vieze Gasten' heeft zo bv. zijn stekje gevonden in een ecologisch, duurzaam gebouw, het geserveerde eten is er afkomstig van de biologische landbouw, de drank van lokale brouwerijen,...

Ook bij dit project zal gestreefd worden naar ecologisch en duurzaam gebruik van de bronnen en materialen. De materialen die gebruikt zullen worden tijdens en voor het project 'Brugse Poorten' zullen gerecycleerd, gerecupereerd kunnen worden. Wij streven naar een zo klein mogelijke ingreep in het bestaande park en naar zo min mogelijk afval.

Het project 'Brugse Poorten' is een eenmalig project. Nochtans is het de bedoeling dat alle gecreëerde doeken ergens een plaatsje krijgen. Al die inspanningen mogen en zullen immers niet verloren gaan. ...

DE TIMING

2009

maart - juli:

- een eerste infomap maken
- contacteren van instanties en organisaties (Plantsoendienst, Actiegroep Groene Vallei,...)

september - december

- contacteren van inhoudelijke medewerkers
- uitwerken van de inhoudelijke ideeën
- onderzoeken van de technische mogelijkheden

2010

januari - mei

- aanvragen van de nodige toelatingen (brandweer, politie,...)

mei - juli (na Op Tocht)

- oproep en lancering van het project in de buurt(en) bij bewoners en organisaties

september - december

- 1e 'volksvergadering' waarop iedereen zijn bijdrage voorstelt
- deze vergaderingen zullen vanaf nu ongeveer om de 2 maanden plaatsvinden, op die manier blijft iedereen op de hoogte van het geheel en maakt iedereen kennis met de andere bijdragen en alle medewerkers
- start promotie naar het grote publiek

2011

januari - april

- concrete voorbereiding van de constructie van de poorten
- realisatie van de vlaggen
- concrete voorbereiding randactiviteiten

mei

- optrekken van de poorten en vlaggen

27 mei - 26 juni: BRUGSE POORTEN:

- opening tijdens de Groene Valleifeesten (eind mei)
- afsluiten tijdens de buurt- en dekenijfeesten (eind juni)

DE VRAAG

U merkt, we hebben een idee, misschien wat ambitieus en enigszins prettig gestoord. Maar zo zijn we nu eenmaal en dus geloven we erin. De grote lijnen staan vast maar dat neemt natuurlijk niet weg dat het project erg dynamisch zal zijn. Afhankelijk van de inbreng van organisaties, medewerkers en vrijwilligers is er nog heel wat bijsturing mogelijk en wenselijk.

We nodigen u dus uit om met z'n allen mee te denken, om het idee mee verder vorm te geven, om ons ongeremd te bestoken met opmerkingen en aanvullingen daar waar dat mogelijk en noodzakelijk is.

We durven u ook in alle bescheidenheid vragen om, al naargelang de mogelijkheden, praktisch mee te werken: door middel van man/vrouwkracht, materialen, financiering, sponsoring, bekendmaking, concrete uitvoering,... Want het project zal pas dan echt geslaagd zijn als het een volwaardig samenwerkings-verband wordt tussen organisaties en bewoners.

Alvast dank.

'BRUGSE POORTEN'

IS EEN INITIATIEF VAN *BIJ' DE VIEZE GASTEN*

MEER INFO:

BIJ' DE VIEZE GASTEN

HASPELSTRAAT 31 9000 GENT

(POSTADRES: REINAERTSTRAAT 125 9000 GENT)

☎ 09 2370407

DVG@DEVIEZEGASTEN.ORG

Provincie
Oost-Vlaanderen

STAD GENT
PLAATSE STEDENUNDS
2004 - 2018